

MAGYAR GERONTOLÓGIA

15. ÉVFOLYAM KONFERENCIA KÜLÖNSZÁM

2023. 15. évf. Konferencia Különszám

On-line verzió: ISSN 2062-3690

[www.https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia](https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia)

Demens beteget gondozó családtagok terhelődésének aspektusai

Dallos Rita¹

¹Semmelweis Egyetem Doktori Iskola

Kulcsszavak: demencia, demens beteg, gondozó családtag

A demens beteget gondozó családtagok terhelődése az egészségügyi-, és szociális ellátórendszerre óriási terhet ró. Hazánkban szakértői becslések szerint 250 000 demens személy él, a betegek 70 %-át otthonukban gondozzák, elsősorban családtagok. A gondozással járó izoláció a pandémiát követően tovább mélyült, a gondozó családtagok számára nyújtott támogatások (pszichés, mentális, információs támogatások egyaránt) az ország több régiójában nem elérhetőek.

Célok

Kutatásunkban felmérjük a gondozó családtagok szubjektív és objektív pszichés terhelődését, összevetve a gondozási idő ráfordítással, valamint a társas támogatás szintjével. Felmérjük a gondozással kapcsolatos attitűdöt, abban bízva, hogy a pozitív aspektusok kiemelésével és feldolgozásával kidolgozható egy jövőbeni komplex támogatási rendszer.

Módszerek

A kutatásba a diagnosztizált demens beteget minimum 3 hónapja, naponta minimum 2 órással időtartamban gondozó hozzátartozókat vontuk be, akik körében online 85 itemből álló kérdőíves adatfelvétel történt (n=170). A demográfiai kérdések mellett felmértük a gondozásra

fordított időt (hány éve, naponta hány órában gondozza), a leggyakrabban előforduló szubjektív testi tünetek jelenlétét és súlyosságát a szomatikus tünetlistával PHQ-15, szubjektív gondozással kapcsolatos attitűdöket Farran skálájával, valamint a depresszió tüneteit tünetbecslő skála (rövidített Beck Depresszió Skála) alkalmazásával. A kapott adatokat leíró statisztikai elemzéssel dolgoztuk fel.

Eredmények

Az előadás részletesen ismerteti az összefüggések leíró adatait. Az eredmények egybecsengnek a nemzetközi kutatási adatokkal.

A válaszadók (n=170) 84,1 %-a nő (143 fő), míg csupán 15,9 %-a férfi (27 fő). A nők átlagos életkora 53,48 év, férfiaké 64,2 év. A válaszadók átlagosan 3,75 éve, naponta 5,25 óra gondozási időt fordítanak hozzátartozójukra.

A depresszió pontozóskála alapján kiemelendő, hogy a minta több mint 27 %-a (46 fő) 20 pontnál nagyobb értéket jelölt, így esetükben a középsúlyos depresszió tünetei jellemzőek. A boldogságot mérő 10 fokozatú Likert-skálán 5,52 pontos átlag mérhető (szórás 2,219). Az eredmények közepesen erős, negatív kapcsolatban vannak a depresszió jelenlétével. A szomatikus tünetek a fáradtság, kimerültség magasabb arányú jelenléte szembeűnő.

Következtetések

A gondozók körében a depresszió és szomatizáció elkerülése érdekében szükséges lenne támogató szociális és egészségügyi háttér kidolgozása, hogy a gondozási idő csökkentésével a gondozói terhek minimalizálódjanak. A társas támogatás jelentősége kimutatható, így ennek ösztönzése és támogatása javasolt. A jövőben a jelenségek kapcsolatát érdemes egyéb lehetséges mediátorváltozókkal együtt vizsgálni.

Finanszírozás

A kutatás a Semmelweis Egyetem Doktori Iskola PhD-ösztöndíjjal megalapozott kutatása Dr. Ádám Szilvia PhD témavezető koordinálásával